

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 15\$000 pusei metu 8\$000. Atsk. numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redaguoja
St. Vancevicius

SU METAL.

SÃO PAULO, 1936 m. Sausio - Janeiro mėn. 11 d.

NR. 2 (366)

Aštuntus metus pradedame.

Siomis dienomis sueina septyni metai nuo mūsų laikraščio pasirodymo. Neleas, palyginti, tai laikas, bet per tą laiką mūsų laikraščiai teko daug patirti ir daug gražaus, naudingo darbo padaryti.

Jau septyni metai, kai mūsų laikraštis eina ta pačia linkme, skiepyja lietuvių širdyse lietuvišką dvasią, skatina prie bendro darbo, padeda mūsų išsiviams svetimoje šalyje neužmiršti gimtosios kalbos, neišžadėti gražių savo tautos papročių, ragina juos visada ir visur būti lietuviams. „Lietuvis“ (ankščiau vadinosi „Lietuvis Brazilijoj“) visadaėjo ir eina Lietuvos knygnešių keliais. Jis netarnauja jokiai po literinei partijai. Jo tikslas, kaip ir anų knygnešių, akiepyti lietuvišką dvasią, palaikyti lietuviuose lietuvišką, kad jie mūsų neskatintų tautai nežūti, patektų į svetimą kraštą. Tai lietuviškai idėjai mūsų laikraštis per visą laiką buvo ištikimas. Jis ir toliau nuo jos neatsikaks, nes mes išsivijoj negalime gaudyti partijų, gyventi jų idėjomis ir sklaidyti savo pajegas. Mes pirmoje eilėje privalome būti lietuviškie.

„Lietuvis“ nuolat rėmė ir remia visą, kas muos lietuviams brangu ir šventa. Jis nuolat ugė tautiečiuose savo tautos, tėvynės, gimtosios kalbos meilę. Kai kas prikiša „Lietuviui“, kad jis yra indiferentiškas tikėjimui. Tas netiesa. Jis nuolat rūpinosi tikėjimo reikalais. Bažnyčios statyba daugiausia per „Lietuvių“ buvo propoguojama. Ne vienas kunigas „Lietuvių“ skiltyse yra savo tikybinius straipsnius rašęs ir dabar jiems kelias atviras.

Nežūrint j tai, kad mūsų laikraščio nusistatymas, rodos visiems buvo ir yra aiškus, jis turėjo ir turi nemažai ir pikty priešių, kurie dėjo ir deda visas pastangas nusmelkti jį, užkaužti, numarinti tą lietuviškos šviesos žiburėlį, kuris jau septyni metai, kai dega mūsų išsivijų tarpe. Liūdna, kad taip yra. Liūdna ir dėl to, kad mūsų laikraščio priešiis neretai pasirodo ne tik priešingos nusistatymo priešingų idėjų lietuviams, bet ir vienas kitas buvusiujų jo bendradarbių bei prietelių, jei kalima tokius žmones prieteliais vadinti. Mūsų laikraštis niekad nenukrypo nuo savo užbrėžto tiksio. Jis visada ir visurėjo tuo pačiu lietuvišką keliu. Tačiau jo priešių buvo ir yra.

Per septynis metus mūsų laikraštis tarnavo išsivijai. Jis visada buvo mūsų kolonijos kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo reikšėjas. Kiekviena gera idėja buvo mūsų laikraščio paremiama, kiekvienas gražus ir kilnus sumanymas visada buvo palaikomas, kiek vienas mūsų kolonijos gražus darbas buvo propaguojamas. Neretai laikraštis tardavo ir aštresnį žodį, bet tik ne

su tikslu ką nors užpulti, apšmeižti, išprovokuoti, kaip tai dažnai daro mūsų kolonijos kiti laikraščiai. Mūsų laikraštis visada buvo kaip veidrodis. Jei kieno veidas pasirodydavo neišvarus, murzinas, tai tik toks ir nekitoks jis atsispindėjo ir mūsų laikrašty. Taigi, tenepyksta ir tie, kurie tariasi, buk apie juos laikraštis blogai parašęs arba visai nutylėjęs. Mūsų laikraštis visadaėjo tiesiu keliu, todėl negatėjo rašyti ten kerat, kur ištikrujų blogai buvo. Aišku, kad laikraštyje iškilusios mūsų kolonijos gyvenimo klaidos kartais kai kam ir bado akis, bet čia ne laikraščio kaltė. Už gerą gražų darbą laikraštis visada pagirdavo, o už blogą papikdavo.

Su savo tariamaisiais priešiis mūsų laikraščiai kartais teko išeiti į polemiką, į aštresnius ginčus. Skaitytojai kartais ir pykdavo, kad laikraštis bereikalo į polemiką eina su žmonėmis, neturintiais nei sąžinės, nei padarumo nei žmoniškos vertės. Tačiau kartais reikdavo atreuti visokius šmeižtus, provokacijas bei melus, kurių pilni buvo mūsų vadnamos „opozicijos“ laikraščiai, tiek iš kairės, tiek iš dešinės.

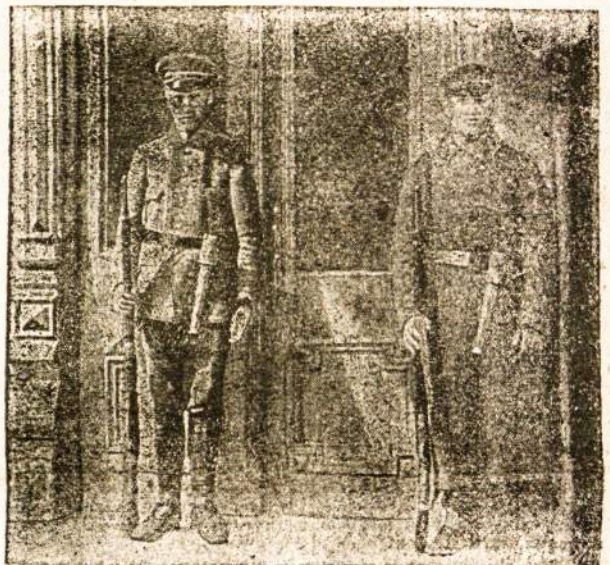
Į aštuntuosius metus žengdam „Lietuvis“ vis tik nei kiek nenusimena dėl blogos valios žmonių nusistatymo prieš jį ir prieš kiekvieną lietuvišką darbą kolonijoj. „Lietuvis“ ir toliau eis tuo pačiu lietuvišką keliu. Jis turi ir šiandien nemažai priešių, bet turi dar daugiau ir draugų, kurie jį visuomet visais atžvilgiais rėmė. Šiandien „Lietuvis“ turi jau gausią savo skaitytojų seimą, kuri kasmet didėja. O kartu didėja ir jo draugų bei prietelių skaičius.

Aštuntus metus pradėdam „Lietuvis“ pasižada ir toliau būti lietuvišką pranašu ir lietuviškos šviesos sklaidėju išsivijoj. Reikia, tik, kad ir visi jo skaitytojai bei prieteliai neužmirštų, nes kuo „Lietuvis“ turės daugiau skaitytojų, bendradarbių bei draugų, tuo jis bus įdomesnis, didesnis ir tobulesnis. Reikia, kad „Lietuvių“ skaitytų kiekvienas lietuvis, nes jis yra kiekvieno lietuviu geriausias draugas bei prietelius.

Jono Davitėno Siuivyklai
SKUBIAI REIKALINGAS

geras siuvėjas ir vienas darbininkas. Sąlygos labai geros. Kreiptis: pas J. Davitėną, Avenida Zelina Nr. 46.

VILLA ZELINA.

Lietuvos kariuomenės sargyba 1919 m. kovo mėn. 18 d. prie Amerikos Jungtinių Valstijų misijos, atvykusios į Lietuvą ir apsisitjusios Kaune „Lietuvos“ (Metropolio) miestelyje. Kairėj (be milines) kareivis Pranas Eimutis, kurį vokiečiai, padami Amerikos misiją, nužudė šioj sargyboj.

Trečioji Pabaltijo konferencija.

Gruodžio 9 — 11 d. Rygoje įvyko trečioji iš eilės Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministerių konferencija. Ja atidare Latvių užs. reik. ministeris Ulmanis, ir savo kalboje pabrėžė, kad padidėjusi trijų valstybių kalia turinti paliesti ne tik trijų valstybių savitarpio santykių ir santarvės sustiprinta, bet ir kovą dėl saugumo ir taikos. Taip pat pasakė kalbas Lietuvos užs. reik. min. St. Lozoraitis ir Estų min. Seljama.

Lietuvos ir Latvijos delegacijų vadai prie Latvių laisvės paminklo padėjo vainikus su savo kraštų tautinių spalvų kaspinais.

Toliau konferencijoje Lietuvos užs. reik. minist. St. Lozoraitis, kaip įgėioinis Pabaltijo santarvės pirmiunkas, padarė pranešimą apie ankščiau padarytų nutarimų vykdymą.

Eilėje įvyksiu posėdžių svarstyta tarpusavio bendradarbiavimo, taikos išlaikymo ir kiti klausimai.

I Braziliją atvyks M. Salčius ir A. Vienuolis.

Turime žinių, kad į Braziliją atvažiuos žinomas Lietuvos rašytojas ir keliautojas po žymiausius pasaulio šalis Matas Salčius. M. Salčius jau apvažiuojo per 40 įvairių tautų ir parašė la-

bai įdomią knygą „Svečiuose pas 40 tautų“, kuri Lietuvoj turėjo nepaprastą pasisekimą. Dabar M. Salčius rengiasi atvažiuoti į Braziliją ir kartu aplankyti kitas Pietų Amerikos šalis. Taip pat turime žinių, kad kartu su M. Salčiu į Braziliją manąs atvažiuoti ir žinomas Lietuvos rašytojas A. Vienuolis-Zukasas, kuris nori parašyti romaną iš lietuvių išsivijų gyvenimo.

Taip pat laukiama atvažiuojant Brazilijon dar vieno mokytojo ir kito kunigo.

Bažnyčios statyba jau baigta.

Pirmosios São Paulo lietuvių katalikų bažnyčios statyba jau galutinai užbaigta. Sausio 8 dieną bažnyčios apžiūrėti buvo nuvykę p. Konsulas, keltas inžinieris ir Klebonas. Techniškas bažnyčios perdavimas įvyks dar vėliau, kada statybą apžiūrės žinovai. Bažnyčios vidus bus užbaigtas tik vėliau, nes tuo tarpu dar trūksta daug pinigų. Bažnyčios pastatymas atėjo 128.000 milreisių, iš kurių paskutinė rata bus sumokėta tik po 6 mėnesių.

TIK „LIETUVIŲ“ SKAITYDAMAS
VISKĄ ŽINOSI.

LIETUVOJE

Spaudos prieštūra jau apskričių viršininkų žinioje.

Pradėjus veikti naujam spaudos įstatymui, spaudos prieštūra iš karo komendantų perėjo apskričių viršininkų žinion. Tuo pačiu karo stovio būklė spaudai nutimama ir cenzūra panaikinama. Tačiau ir dabar laikraščių turinį seks tam tikrj apskričių viršininkų paskirti valdininkai.

Nusavins žemės plentų reikalams.

Jau paskelbtas įstatymas, pagal kurį nusisavinamos žemės plentų juostos, sąrug namams, barjerams, tiltams ir privažiavimo keliams, Kauno — Raseinių — Klaipėdos, Jurbarko — Smalininkų, Mažeikių — Tirkšių ir Pilviškių st. — Pilviškių miestelio reikalams.

Įstatymas jau veikia ir jį vykdo susisiekimo ministerija.

Klaipėdiečių kryžius prie Nežinomojo Karaivio kapo.

Iki šiol karo muziejaus sodelyje prie Nežinomojo Karaivio kapo buvo pastatyti keli stilingi lietuviški kryžiai. Dabar ten pastatytas ir Klaipėdos krašto kryžius.

Pažymėtina, kad klaipėdiečių vartojami kryžiai turi tuos pačius ornamentus, kokius užtikamo įvairiuose mūsų liaudies darbinuose. Pastatytama prie Nežinomojo Karaivio kapo klaipėdiečių kryžiuje įrašyta 1923 m. data. Mat, tais metais krašte įvyko sukilimas, ir keli klaipėdiečiai žuvo vaduojant savo kraštą.

Mirė stud. A. Purvinas.

Šiomis dienomis Vienoje staiga

mirė klaipėdiškis studentas A. Purvinas. Vėlonis buvo aktingas Klaipėdos krašto lietuviškojo jaunimo veikėjas. Studijuodams Vytauto Didžiojo universitete, jis pirmininkavo „Mažosios Lietuvos“ korporacijai. Be to, buvo daug aspirantų kursas ir turėjo atsargas jaunesniojo leitenanto laipsnį.

Už gandų skleidimą prarado kario vardą ir dar kalėjimo gavo.

Šiomet nei iš šio, nei iš to buvo pradėjęs eiti į madą įvairiausių gandų skleidimas, lietuvavimas, šmelzimas. Tuo užsiėmė ne tik civiliai žmonės, bet tokių gandų skleidėjų atsirado net kariuomenėje. Taip, iš Šakių apskr. kilęs Richardas Filipas, tarnaudamas kariuomenėje, skleidė įvairius gandas ir už tai buvo patrauktas atsakomybėn. Kariuomenės Teismas, išsiūrėjęs Richardo Filipo bylą, pripažino jį kaltu, nubaudė 6 mėn. kalėjimo, išnetė iš kariuomenės ir atėmė kario vardą.

Didelė j unalietuvių parama ginklų fondui.

Tautinės jaunomenės „Jaunosios Lietuvos“ vyriausioji vadovybė nutarė įsteigti tam tikrą kasą, iš kurios sumų, sąjungos šventės proga, birželio 13 d., numatoma mūsų kariuomenei nupirkti kurį didesį karo pabūklą. Į šią kasą dabar jau įplaukė keli tūkstančiai litų. Pabūklui pirkti aukos bus renkamos iš visų jaunchetuvių.

Miškuose dar stinga darbininkų.

Šiomis dienomis Pajūrio miškų urėdija pranešė, kad įvairiose jos girninkijose prie miško medžiagos gamybos stinga 300 darbininkų. Miško medžiaga gaminama šios urėdijos Tyrelių, Trumpiškių, Pagrašančių, Vilkėnų,

Stempelių, Švėkėnos ir Vainuto girninkijose. Tauragėje esanti Pajūrio miškų urėdija darbininkams dėl darbo miškuose telkia smulkų informacijų.

Emigracija lapkričio mėn.

Lapkričio mėn. iš Lietuvos emigravo 134 asmenys (spalių mėn. 186 asm.). Iš jų 24 emigravo į Argentina, 3 — į Brazilija, 28 — į Kanada, 3 — į Urugvajų, 6 į Jungtines Amerikos Valstybes, 6 — į Meksiką 52 — į Palestina ir 11 — į Paragvajų.

Pasitarimas žemės ūkio gamybos reikalais.

Gruodžio mėn. 11 d. ministeris pirmininkus J. Tūbells prilemė žemės ūkio ministerj St. Putvinskį, žemės ūkio departamento direktorių A. Vienožinskį ir «Maisto» pirmininką J. Tallat-Kelpšą su kuriais tarėsi žemės ūkio gamybos klausimais.

Vėl svarstomas teismo anstolių įstatymas.

Valstybės taryba vėl pradėjo svarstyti teismų santvarkos įstatymo pakaitimo bei papildymo projektą, liečiantį teismo anstolius. Nuomatom, kad anstoltai bus prie apylinkių teismų. Jų reikalai bus vedami apylinkių teismų raštinėse. Anstolių galės pavaduoti teismo sekretorius, teismo kandidatas arba raštinės turnautojas.

Svarbu savanoriams.

Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjo ženklų įstatymas pakeistas ta prasme, kad yra nustatytas terminas parduoti prašymus kūrėjo savanorio medelini gauti. Terminas baigiasi 1936 metų vasario 16 d. Prašymai medaliui gauti adresuojami kūrėjo-savanorio medalo komisijos pirmininkui, Kaunas, Karinomenės Štabas.

Sulaikytas ūkininkų kurstytojas.

Gruodžio 3 d. Joniškio plente bū-

vo stabdomi ūkininkai, vežą javus į Šiaulių elevatorius. Pravedus kvotą, paaiškėjo, kad ūkininkus stabdė žinomas komunistas Pranas Simutis, sakymas jems, kad Šiaulių elevatorius nuo gruodžio 1 d. javų nebeprimanas. Simutis sulaikytas.

Kūno kultūros rūmų dovana Len. dono Lietuvų klubui.

Londono lietuvių sporto klubui, jo veikimo dešimtmecio proga, mūsų kūno kultūros rūmai pasiuntė vertingą sportinę dovaną. Tai nelauktas siurpryzas, kuris tenykštiems lietuviams sportininkams padarė gilaus įspūdžio.

Gyventojų prieauglis.

Per šiu metų 10 mėnesių Lietuvoje buvo 15.347 jungtuvės, gimė 48.230 kūdikų, mirė 28.230 asmenys. Tuo būdu, per 10 mėnesių mūsų krašte priaugo 19.596 žmonių. Lyginant su praėjais metais, šiųmetinis natūralinis mūsų gyventojų prieauglis sumažėjo 15,6%, nes pernai per tą patį laiką priaugo 25.017 žmonių.

Kiek Lietuvoje ir visame pasaulyje yra skautų.

Tarptautinis skautų biuras, skelbdamas, kiek kurioje valstybėje yra skautų, apie Lietuvą paduoda tokių žinių: skautų vadų — 495, skautų vyčių — 301, skautų — 4890, jūros skautų — 243, vilkiukų — 2926, viso 8.855. Tomis pat žiniomis, Lietuvoje skautų 1933 m. buvo — 7.450.

Visame pasaulyje esą per 3.500.000 skautų ir skaučių. Jų esama 46 šalyse. Buvusių skautų ir skaučių mažiausiai skaitoma 15 milijonų.

Baigia svarstyti biudžetą 1936 m.

Finansų ministerijoje biudžeto komisija baigia svarstyti sąmatą 1936 metams.

Charles Truscott.

Veitė St. Vancovičius.

Kerštas.

(Pabaiga)

Paskui pakabino telefono trubelę, padėjojo sankrovos šeimintinkui ir išėjo, pasidamdas šautuvą, kurį buvo paklikęs prie durų.

Iš Centralinės skubiai išėjo policijos agentas Lefbyre, lyd mas trijų savo draugų, sėdo į policijos automobilį ir nuvažiavo į tik ką nepažįstamo asmens telefonu nurodytą vietą.

Ten atvykę, tvėrėsi ginklų ir išlipė iš automobilio. Tik spejo atsisitoti ant žemės, kai suaidėjo šūvis. Policijos agentas, stovėjęs prie Lefbyre buvo sunkiai sužeistas. Kiti agentai gulė ant žemės paleidę koletą šūvių į mišką bet nieks nentsilpė. Policininkai po mažu šliaužė iš miško garazo link, laukdami naujų šūvių, bet nieko nebuvo girdėti. Policininkai tikėjosi, kad pataikė į Rogersą, bet buvo pavojinga eiti tamsią naktį į krūmus, ieškant sužeisto piktadario. Grįžo visi į Centralinę su sužeistu savo kologu.

Grįžę tuojau atgal nekantriai laukė auštant dienos. Dabar jie tikėjosi tikrai suras gyvą ar negyvą Rogersą. Vos tik pasirodžius ausrai ant dangaus ginkluoti policijos agentai pradėjo savo

medžioklę. Jie pasipyė po mišką, atstatė šautuvus, kiekvienu momentu pasiruošę nūdėti nusikaltėį, jei šis kešintųsi pabėgti, arba geruoju nepasiduoti. Visų atsargiausias buvo agentas Lefbyre, kuris gerai žinojo, kad kalnys jam kiekvienu momentu gali būti pavojingas. Jis pamazū slinko, atsargiai prasikardamas krūmus su šautuvu rankose. Išėjęs į vieną mažą protarpį, kur medžių buvo retai ir krūmai ne tokie tankūs, jis sustojo. Valandėlę klausėsi nejudėdama, kaip jo akys netoliese, tarp krūmų, išūrėjo tamsią būtybę. Tai buvo Rogersas!

Akis į akį susidūrė du priešininkai paleido viens į kitą šūvius ir kada Rogersas, išlikęs sveikas, rengėsi paleisti antrą šūvį, pamatė žmogų, kuriam prisiekė atkeršyti, kristant ant žemės. Lefbyre buvo mirtnai sužeistas. Iš karto pabėgėlis, lyg abejojo ar pataikė dar norėdamas išsauti, kaip besistartinančių policininkų triukšmas priverė jį bėgti. Spruko į mišką, džiaugdamasis, kad vis tik atkeršijo savo priešininkui.

Pribėgę policininkai skubėjo gėbėti Lefbyre, bet buvo jau per vėlu. Paplūdes kraujuose jis prašnibūdėjo:

— Galu gal, Rogersas užmušė mane.

Lefbyre nužudymas sukėlė antkojų visą apylinkę. Lefbyre buvo savo draugų policininkų labai mylimas. Jo mirtis užtraukė kerštą ant Rogeros galvos. Rogersas dabor buvo žiauriai persekiojamas ir, rodos, jau nebuvo vilties jam pasprukti. Anksčiau ar vėliau vistiek jis turi patekti į policijos rankas. Po trijų dienų stropaus ieškojimo apie Rogersą nebuvo jokių žinių. Dau guma manė, kad jis atkeršijęs savo priešui pabėgo kur nors toli. Tačiau policija neustojė jo ieškoti.

Vieną gražų rytą kažkoks kaimiulis tės pastebėjo einantį per mišką žmogų, kuris, atrodė, buvo ne kas kitas, kaip Rogersas. Jis slapstydamasis ėjo Niespising ežero link, už kelių kilometrų nuo North Bay. Kaimietis pasiskubino prie artimiausio telefono ir pranešė apie Rogersą policijai.

Po dvidešimties minučių ginkluotų policininkų būrys jau buvo prie ežero, kaip tik toj vietoj, kur Rogersas buvo pasislėpęs ežero pakrantės krūmuose. Policininkai atsargiai slinko ežero pakraščiu. Staiga jie pamatė Rogersą bestovintį ant ežero kranto ir su koja raizantį smėlį.

— Pasiduok, Rogersas! Esi areštuotas, — sušuko jam vadovaujantis policijos agentas.

Rogersas, kaip žaibo trenktas šoko į šalį ir pasilenkė sugriebti žemėje gulėjusį šautuvą, bet nespėjo. Nuni-

dėjo keli šūviai ir Rogersas krito negyvas.

Policininkai atkeršijo už savo draugą.

* * *

AFORIZMAI.

— Žema tauta kala į kryžių savo išminčius, o bepročius leidžia laisvai klajoti ir žūti gatvėje.

Išmintinga tauta klauso išminčių, sulauko bepročius ir myli visus.

— Yra sakoma, kad laimė yra akla, bet galima dėl to panbejoti, mantant, kaip neapsirikdama ji randa kvaftilų.

— Apie tautos apsišvietimo laipsnį galima spręsti iš to, kaip elgiasi gatvėje. Kur yra nepadorumo gatvėje, ten yra ir namuose.

— Žinojimais įgija turtus, bet tur tai nesuteikia niekam žinojimo.

Kaip girtina būtų, kad žmonės tiek mankštintų savo smagenis, kiek jie mankština kūną ir taip su inirtimų siektų doros, kaip jie siekia pasisma gintimų.

* * *

„Maistas“ įsigijo jau 6 laivus.

Ligiol akc. „Maisto“ bendrovė įsigijo jau 6 laivus. Trys jų jau pavadinti lietuviškais vardais ir plaukioja jau su mūsų tautine vėliava. Šiems laivams krovinių visiškai užtenka. Jie su „Maisto“ gaminiams plaukioja į jvairius kraštus, o iš tų kraštų į Klaipėdą atveža importuojamas prekes. Šie šeši laivai laikomi mūsų tautinio prekybos laivyno pradžia.

Lietuvoje yra 21.330 prekybos įmonių.

Pagal išpirtus verslo liudijimus, šiais metais Lietuvoje veikė 21.330 prekybos įmonių. Verslo rūšimis įmonės taip skirstosi: 193 pirmos rūšies, 1.466 antros, 11.246 trečios, 5.515 — ketvirtos ir 2.000 — penktos rūšies. Daugiausia visų įmonių yra stambesniuose miestuose: Kaune Šiauliuose, Panevėžyje, Mariampolėje ir Raseiniuose. Šiais metais įmonių skaičius kiek padidėjo. Įsteigė daugiau smulkesnių įmonių.

Veikia 9.150 pramonės įmonės.

Per šiuos metus Lietuvoje buvo registruota ir veikė 9.150 pramonės įmonių.

Pramonės įmonių šiemet veikia bebrz visu tūkstančiu daugiau, negu pernai.

Miškų darbininkai turi būti draudžiami ligonių kasoje.

Seinų miškų urėdija užklausė vyriausios socialinio draudimo valdybos, ar laikinai dirbantieji prie miško darbų darbininkai turi būti apdrausti ligonių kasoje. Vyriausioji socialinio draudimo valdyba Seinų miškų urėdijai pranešė, kad jeigu pats šios rūšies darbas tęsiasi ilgiau kaip, vieną mėnesį, tai visi samdomi tokiame darbu atlikti darbininkai turi būti draudžiami ligonių kasoje, neatsižvelgiant į tai, ar tie darbininkai laikomi padėtiniais, savaitiniais, ar mėnesiniais.

Norima įsteigti civilinės aviacijos dirbtuves.

Lietuvos Aero klubas prašo susistiekimo ministerija, kad prie atremontuoto angaro būtų pastatytas atitinkamas priestatas, kuriame aero klubas nori įrengti civilinės aviacijos dirbtuves.

Prie šio darbo klubas siūlo savo finansinę paramą, bet, esant reikalui, sutinka pastato pastatymo darbą atlikti ir savo lėšomis.

Prekybos derybos su SSSR.

Kaune prasidėjo derybos su Sovietų Rusija prekybos reikalais. Iš Lietuvos pusės derybose dalyvauja užsienio reikalų ministerijos ekonominio departamento direktorius J. Norkaitis, finansų ministerijos prekybos departamento referentas Danta ir žemės ūkio ministerijos žemės ūkio departamento direktorius A. Vienožinskis. Iš Sovietų Rusijos pusės dalyvauja vietos torpredstva.

Du svarbūs darbo žmonėms įstatymai ministerių kabinete.

Draudimų nuo nelaimių atsitikimų įstatymo projektas ruošti baigtas. Vidaus reikalų ministeris jį jau pasirašė ir perdavė ministerių kabinetui svarstyti.

Ministerių kabinetui atiduotas priimti yra ligonių kasų įstatymo pakeitimo projektas. Abiejų įstatymų priimant reikia laukti dar prieš Naujus Metus.

Steigs amatų departamentą.

Švietimo ministerijoje yra projektuojama įsteigti amatų departamentą, kurio žinioje bus amatų ir kitos specialios mokyklos.

Žadėję leisti, dabar ne.

Kaip laikraščiai praneša ryšium su gandaiis Klaipėdos krašte, kad, Baidžiui sudarius direktorią, Vokietijos

vyriausybė parodysianti Lietuvai nuolaidumo, leisdamas pastieno gyventojams pirkti daugiau produktų Klaipėdos krašte, „Memeler Beobachter“ (laikraštis) buvo nusiuteęs į Panemunę savo korespondenta, kuris nustatė, kad tie gandai neatitinka tikrovės. Mažasis pastieno susisiekimas maistui Lietuvoje nusipirkti yra suvaržytas, kaip ir buvo. Tiltžės gyventojams leista tik turgaus dienomis Panemunėje nusipirkti po dvi vištas, vieną anti ir pusę literio pieno.

Prigėrė du vaiku.

Rusnėje, Šilutės apskr., ant ledo tyenkinio čiuzinėjo vaikų burys. Ledui lūžus, 7 vaikai įkrito į vandenį. Tvenkinys toje vietoje buvo apie 5 metrų gilumo. Nelaimė pastebėję praeiviai šoko tuojau gelbėti. Penki vaikai buvo tuojau ištraukti ir atgaivinti. Du vaikai, būtent, nebylių mokyklos mokinys Paliokas ir Walter Lenz, ištraukti kiek vėliau. Jų atgaivinti jau nepavyko, nors buvo pakviestas ir vietos gydytojas.

Būtinai pasisteng įsigyti nuosavą žemės sklypą šiame puikiame priemestyje.

Pigiausias mėnesinis ratas.

Duodame statybai medžiagą.

Centralinė: Praça Antonio Prado, 3 sobr Tel. 2-5023. Raštinės: Villa Prudente: Rua Cap. Pacheco Chaves 114. Vietoje: Av. Zelina 33

Reikalingi agentai, kreiptis į Villa Prudente raštinę.

Jonas Vilkas.

Kaip isikuriau Brazilijoje.

(tąsa)

Gyvulių ūkis taip pat sunku išplėsti: smulkiuosius sunku išaugoti nuo miško žverių, o raguočiai dėl begalės moskity ir ligų sunkiai tarpsta. Žmonės taip pat dažnai serga, o prisitaikyti gydytoja gana sunku. Tokiu būdu, pa vargę penketą metų, išsidžėję visko, sukrovėm būrai ant nugaros visą turinį ir iškeliajom iš tos vietos. Susižinoję su kitais latviais atkeliavom Nova Ode sa apylinkėn. Seniau šios žemės buvo apgyventos žydais. Bet jie neilgai čia tvėrė. Išekvoję valdžios duotas pašalpas, viską pametę, išbėgiojo.

Apsigyvenom keliolika šeimynų latvių. Aplinkui dar buvo nemaža miškų, bet keliai neblogi ir stotis netoli. Visus produktus galima buvo parduoti geromis sąlygomis. Vata augo gerai, su gyvuliais taip pat geriau sekėsi. Vei kams netoli buvo mokykla. Pati vieta buvo žymiai sveikesnė.

Išvyk užpirkome 10 alkierių (apie 24 ha) beveik be jokių įnašų. Daug padėjo valdžia duodama įrankius ir gyvulius, kurių vertė viršijo įnašus už žemę. Ne nepajutom, kaip ta kolonija išmokėjome ir kitą nuo kaimyno, išvyks tančio į miestą, nupirkom. Tas kaimynas, pardavęs mums žemę ir dabar bus tas be nieko. Išismokėję skolas, nebilo

gai gyvenom, visko turėjom ir dirbti patiens nedaug reikėjo. Vyresnysis sūnus atsiskyrė ir nusigirko sau žemės kitoje vietoje, o jaunesnis, kuris pasiliko vietoje su mumis sumanė dar išpirti 30 alkierių žemės, kas kaštavo apie 60 tūkstančių milreisu (apie 20.000 lit). Kadangi savo tetrėjom tik 10 tūkstančių, tai dar 50 tūkstančių reikėjo pasiskolint. Kaip tyčia pirmieji me tai pasitaikė nekoki, labai sausi. Vata užaugo vidutiniškai, bet ryžiai, kurių buvo labai daug pasėta, dėl sausros visai praužo. Dar mėginom išaudus kultti, bet jie buvo visai tušti. Paleidom ugnį ir nuodeginom lauką. Šiais metais vos sugraibėm 5.000 milreisu sumokėti procentams. Nors mano sūnus ir labai darbštus, rūpestingas, bet nežinau, kaip jis įstengs išlįsti iš skolų Tokiai sumai sumokėti reikta labai nusisekusių metų. Darbininkų šiais laikais sunku rasti, tai žemę daugumoje atidavėm iš pusės dirbti. Be to trūksta dar trobėsių ir daug dar teks išlaikyti pasidaryti. Nežinau, kaip mes išsiversime! — užbaigė sehtė.

Dabar man viskas paaiškėjo, kodėl mano šeimnininko ūkyje reiškiasi trūkumas. Pradžioje neįprasti ūkio darbai visai nesisekė užtai ir moksnio nesirūpinau sužinoti, bet po kelis sąvalčių šei-

mininkas pareiškė mokėsiąs 100 milreisu mėnesiui ir duosiąs visą išlaikymą. Aš buvau visai patenkintas tuo uždaru, nes man daugiau rūpėjo viskas patirti ir išmokti žemės ūkio darbus dirbti. Iš pradžių visi darbai atrodė juokingi, naivūs, neįpraktiški. Daugiausia tenka dirbti su kaupuokais. Būrial žmonių su kaupuokais ravėja javus. Lietuvoje gi pasėjai pavasarį ir lauk rudens. O kad įsėini su kertamąja mašina javų kirsti, tik žiūrėk — laukas ir guli. Nagi čia, kad prasidėjo ryžių plovimas, tai lyg Lietuvoj baudžiavos laikais, pulkas žmonių su piantuvais kaps, kaps ir vis vietoje. Tiesiog nusiminimas ima. Ir galvoju sau: «Pažiūrėsiu, kėlis gorcūs mes prikulsime per dieną plovę situoniese». Po devynių valandų plovimo, atvažiuo vežimais vežti grynus grūdus, kurių mes čia pat tam tikrose iš brezento padarytose būdose prikūlėm 20 maišų (po 60 kg. kiekvieną). Kuliama paprastu būdu: sudavė 3-4 syk pėdu į «kuliamaąją mašiną» ir baigta. Šiaudus metame šalin. Tokiu būdu darbas eina gana greit. Nuo vieno alkierio prikūlėme apie 100 maišų ryžių. Vatos augintinas pradžioje taip atrodė gana juokingas, bet apskaičiavus bendrus davinius, gaunasi neblogi rezultatai. Per dieną priskinam po 2-4 arobas (aroba 15 kgr.) vatos. Trys arobas su sėklomis ir lukšteliais duoda vieną aroba valyto pluošto. Vatos sėklos gana menkos vertės. Palyginus, kad aroba valyto vatos pluošto yra trečdaliu brangesnė už aroba

valyto linų pluošto, įeina, kad vata geriau užsımoka auginti, negu linai. Alkierius vatos vidutiniškai duoda nuo 100 iki 200 arobu nevalytos vatos. Ku kurūž augintinas gana paprastas. Jie duoda daug mažiau darbo, negu vata ir ryžiai, bet iš jų ir mažas pelnas. Daugumoje kukurūzai sodinami kirtimuose, kur negalima arti.

Padirbėję 6 mėn. pas savo šeimnininką Eduardo Lieknin už «kanarąda» ir pažinęs pokankamali ūkio darbus, nusprendžiau dirbti iš pusės. Susitarėm su tuo pat šeimnininku. Davė man gyvulius, įrankius, sėklas, trąšas, tik už nuodus skruzdėlėms reikėjo mokėti pusę (kai kurie šeimnininkai reikalauja iš pusininkų mokėti visko pusę). Pirmus metus apsodinau 2½ alkierio vatos su ryžiais ir pusę alkierio kukurūzų. Kadangi toj vietoj žemė tais javais jau daug sykių buvo nusodyta, tai derlių gavau menką. Vos įstengiau nu pirkti porą būrų (asių) ir kai kuriuos įrankius. Sekančiais metais pašėmiau dirbti žemę iš trečios tik jau pas kitą šeimnininką. Porą metų padirbęs iš trečios, nors ir sunkiais krizio laikais, esant tikioms javų kainoms, sudariau šiek tiek taupeny ir išnuomavau 20 alkierių žemės už 2 kontu (2 tūkst. mlr.) į metus- Nuomojant sekėsi kur kas geriau, negu dirbant iš dalies.

Po penkių metų sumaniau applanstyti pirmąjį mano šeimnininką p. Ed. Lieknin. Dabar jo ūkyje viskas atrodė kitaip.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

LIETUVIAI BĖGA IŠ FAZENŲ.

Pastaruoju laiku, atiradus daugiau darbų São Paulo ir kituose miestuose, daug lietuvių iš fazenų važiuoja į miestus. Nors ir miestuose nieko labai gero nėra, bet atvykusieji iš fazenų pasakoja, kad kavos, cukraus ir kitose fazenosiose darbo sąlygos nei kiek nepagerėjusios. Taip pat labai mažai padidėjęs ir atlyginimas. Esą mieste padėtis žymiai daugiau pagerėjusi, kaip provincijoje. Darbų dabar yra beveik visose fazenosiose, tik atlyginimas mažas. Lietuviai gyvenimas fazenosiose sunkus ir varginas. Tik maža dalis mūsų tautiečių yra stipriai įsikūrę.

„ŠVIESOS“ D-JOS VAKARAS NUKELTAS Į SAUSIO 25 DIENĄ.

Spandos Draugijos „Šviesa“ vakaras, kuris turėjo įvykti praėjusią savaitę, nukeltas į sausio 25 dieną (taip atsitadienį). Praėjusią savaitę vakaras neįvyko dėl to, kad išleisus policijai ir miesto valdybai naujas taisyklės vakarų leidimams duoti, nesupestė išimti leidimas viešam vakarui. Sausio 25 d. vakaras įvyks Lega Lombarda salėje ant Largo de S. Paulo Nr. 18 (netoli nuo Largo da Sė. Bus vaidinama labai gražus veikalas — 3-jų veiksmų drama „Lietuviai Pabuskite“. Visas vakaro pelnas skiriamas, a. n. poeto V. Atkočiaus — Gyčio raštams išleisti.

Mums gerai žinomas poetas ir žurnalistas V. Atkočiaus tragiškai mirė praėjusiais metais. Jis paliko parašęs labai daug gražių ir vertingų eilėraščių ir apysakų. Visus jo raštus „Šviesos“ D-ja mano išleisti atskiroje knygoje.

Kadangi vakaras ruošiamas gražiam tikslui, tai tikimasi daug publikos iš visų S. Paulo miesto kampų.

METINIS LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOJ POSĖDIS.

Praėjusią savaitę, sausio 4 dieną Lietuvos Namuose, rua Bandeirantes, 92 įvyko metinis Lietuvos Sąjungos Brazilijoje posėdis, kuriame dalyvavo S-gos garbės pirmininkas Lietuvos Konsulas p. Gaučys, visų São Paulo lietuvių mokyklų atstovai — mokytojai, mokyklų Tėvų Komitetų ir organizacijų — Sporto S-gos „Lithuania“, Lietuvos Moterų D-jos ir Spaudos D-jos „Šviesa“ atstovai.

Patikrinus mandatus, svarbiausiu posėdžio punktu buvo naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. Į naują valdybą didelė balsų didžiama išrinkti: p. A. Majus pirmininku, p. L. Gai galas išdėtininku ir p. E. Pažėra sekretorium. S-gos turto globėju pasilieka p. S. Vancėvičius. Į revizijos komisiją išrinkti: p. Džugelis, p. Anulienė ir p. Čiuvinas. Dalyvavęs posėdy p. Konsulas P. Gaučys palinkėjo naujai išrinktai valdybai pasisekimo S-gos vadovavimo darbe.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KLUBO ATIDARYMAS.

Neseniai įsistočiusio São Paulo Lietuvos klubo atidarymas įvyks sausio 18 dieną (šeštadienį) L. Namuose, rua Bandeirantes 92. Klubu atidarymo proga lietuvių S-ga ruošia arbatėlę Lietuvos Konsului p. P. Gaučiui pagerbti. Klubo atidarymas ir arbatėlė įvyks 9 val. d. vakaro norintieji dalyvauti gali užsirašyti pas S-gos reikalų vedėją „Lietuvio“ redakciją.

Visuotinas klubo narių susirinkimas įvyks šį šeštadienį, 8 val. vakaro

Bus renkama klubo valdyba, revizijos komisija ir svarstoma kitų reikalai.

Narys.

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS METINIS SUSIRINKIMAS.

Sausio mėn. 5 d. D. L. K. Vytauto mokyklų įvyko metinis D-jos susirinkimas su svarbiausiais dienotvarkės punktais, būtent: praėjusių metų darbo apžvalga ir naujos valdybos rinkimai.

Iš kai kurių D-jos klaidų yra galbūt viena svarbesnė ta, kad 1935 m. gruodžio mėn. 8 d. įvykusiame posėdyje D-jos išdėtininkė ir revizijos komisijos pirmininkė nedalyvavo, o tuo pat metu padarė niekieno neigalios D-jos vardu išlaidą sumoje 120\$000, kurią D-ja per susirinkimą atsisakė padengti. Reikia pažymėti, kad susidėjus aplinkybėms, išleistoje sumoje įeina ir D-jos pirmininkės p. L. Majienės asmeniskų 60\$000, kurių ji iš buvusios išdėtininkės nereikalauja gražinti. Bendrai imant yra maža pamoka organizaciniam darbe.

1936 m. nauja valdyba išrinkta iš šių asmenų: pirmininkė — p. L. Majienė, vicepirmininkė — p. E. Avlasevičienė, sekretorė — p. E. Anulienė ir išdėtininkė p. I. Kutkienė. Revizijos komisija: pirmininke — p. V. Rumanauskienė, sekretorė — p. E. Gudaitienė ir narė p. E. Šaroviene.

Linkėtina naujai valdybai ir visai D-jai kuo sėkmingiausiu darbu metu.

Į D-ją įrašė naują narę p. O. Pavilionienę.

Narė Vilanastazietė.

„VILTIES“ S-GOS SKYRIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS.

Praėjusią savaitę Dr. V. Kudirkos rūmose įvyko „Vilties“ S-gos visuotinių skyrių atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 24 atstovai.

Suvažiavimas atidarė S-gos pirmininkas V. Nalivaika, savo kalboje pažymėjo, kad praėjusiais metais „Vilties“ S-gai buvo sunkūs laikai. Ragino visus viltiečius sueti į kontaktą su kitomis organizacijomis ir spauda, nes pastarąjį daug galinti padėti organizacijai.

Į suvažiavimo prezidentumą išrinkta mi: V. Godliauskas, St. Puišys, S. Butrimas ir V. Nalivaika. Toliau sekė sveikinimai. Pirmas sveikino St. Puišys, L. K. Pendruomenės vardu, antras St. Vancėvičius laikraščio „Lietuvis“ ir Liet. S-gos Brazilijoje vardu, linkėdamas viltiečiams našaus darbo, susitarvymo ir sugrįžimo į S-gą. V. Ambrazėvičius sveikino Dr. V. Kudirkos mokyklos Tėvų Komiteto ir V. Nalivaika tos mokyklos vardu. Sveikinusius padėkojo suvažiavimo pirmininkas V. Godliauskas.

Chorvedis J. Stankūnas skaitė trumpą paskaitą „Daugiausiai aktualumo“. Prelegentas savo paskaitoje nurodė daromas organizacijoje klaidas ir neleistiną kaikiurių žmonių, net organizacijai vadovaujančių, apsišleidimą darbe. Esą norėtai organizacija buvo vedama klaidingais keliais, dėl ko tik jai pačiai teko nukentėti. Veikimas apmireš, nairai nustoja upo, apsišleidžia ir t. t. Ragino visus eiti tiesiu keliu, stoti bendrai lietuvišką darbą kolonijoje. Paskaita buvo palydėta gausingu plojimu.

Po to ėjo skyrių ir centro valdybos pranešimai apie praėjusių metų veikimą. Trumpą veikimo ir piniginę apyskaitą suvažiavimui perskaitė tik V. Beios skyriaus pirmininkas Šukys. Nei Bom Retiro, nei Mokos skyriai jokių apyskaitų nepatiekė. Taip pat nepatiekė apyskaitų nei centro valdyba. Ne-

buvo nei revizijos komisijos pranešimo apie „Vilties“ žurnalo stovį kalbėjo jo redaktorius mok. P. Korsakas, plačiai papasakojęs apie sunkų darbą, bet nepatiekė apyskaitos. Po padarytų pranešimų ėjo diskusijos. Pirmas kalbėjo St. Puišys, kuris savo kalboje nurodė, kad šis suvažiavimas labai liudnai atrodas. Netarjis net suvažiavimo pobūdžio. Per suvažiavimą nesimato S-gos vėlavimas, kuri turėjo būti. Suvažiavimas pradėtas be Tautos ir viltiečių himno. Neleistinas centro valdybos apsišleidimas su apyskaitomis. Taip pat ir „Vilties“ žurnalo. Esą suvažiavimas nieko negalįs spręsti nei apie centro valdybos, nei apie žurnalo finansinę padėtį. Į suvažiavimą nepakviestas nei p. Konsulas, nei kitų organizacijų atstovai. Apie suvažiavimą labai mažai kas žinojęs. Diskusijose dar dalyvavo S. Butrimas, P. Korsakas, V. Godliauskas ir kiti. „Vilties“ redaktorius davė dar kaikiurių paaiškinimų apie žurnalo stovį, iš kurio paaiškėjo, kad žurnalo padėtis labai silpna.

Po diskusijų buvo renkama nauja centro valdyba. Į centro valdybą dauguma balsų išrinkti: V. Godliauskas, St. Puišys, Šukys, A. Šimbels ir S. Butrimas.

Per suvažiavimą buvo iškelti neaiškūs su atsakomybe centro valdyboje. Dėl visuotinių dalykų buvusioji „Vilties“ vadovybė neteko pasitikėjimo ir į centro valdybą išrinkti beveik visi nauji žmonės. Suvažiavimas užbaigtas Tautos Himnu.

Šia proga mes linkime naujai „Vilties“ S-gos valdybai ištvėrmingai dirbti lietuvišką darbą ir sustiprinti pačią organizaciją, taip kaip ji buvo stipri prieš metus-kitus laikus. Reikia tikėtis, kad naujoji valdyba pavyzdinčiai sutvarkys visus organizacijos reikalus, kurie paskutiniu laiku buvo visais atžvilgiais apšleisti ir pakirke.

Buvęs viltietis.

SPORTININKŲ ŽINIAI.

Penktadienį sausio mėn. 17 d. 8 val. vakaro Dariaus — Girėno salėje šaukiamas Mokos „Lithuanijos“ skyriaus narių visuotinis susirinkimas. Visi nariai privalo dalyvauti.

Valdyba.

NAUJAS KAMPIONATAS.

Bom Retiro skyrius renčia tarp narių kamponatą šaškėmis (damonė). Norintieji kamponate dalyvauti, privalo užsirašyti pas ping pong vedėją A. Girę arba pas valdybos išdėtininką E. Pažėrą. Užsirašant reikalinga įmokėti 18\$000 medaliams nupirkti.

FUTBOLAS.

Sekmadienį sausio 5 dieną Bom Retiro futbolistai žaidė su brazilų klubu „Mascode“ F. C. II-sios komandos baigė lygiomis 1: 1. Pirmoji „Lithuanijos“ komanda išlošė 2: 0. Vartuose pirmojo komandėje visai gerai žaidė S. Žiūkuz.

SUSIRINKIMAS DOM RETIRE.

Sausio mėn. 3 dieną Lietuvos Na-

mų salėje įvyko Sporto S-gos „Lithuanija“ Bom Retiro skyriaus susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 40 narių ir keletas svečių. Susirinkimą atidarė valdybos vardu mok. E. Pažėra. Į prezidentumą išrinkti: J. Garška pirm. ir V. Degutis sekr.

Visiems nariams atsisotijos, buvo įteikti medaliai skyriaus ping pong nugalėtojams. Laimėjusiam pirmą vietą J. Vasiliauskui — sidabrinis, S. Urbiečiui ir P. Varkalai — bronziniai. Po medalių įteikimo, kalbėjo mok. E. Pažėra, ragindamas visus narius lavintis visose sporto šakose. Laimėjusiam sužkta galingas „valio“ Senosios valdybos apyskaitą duoda mok. Pažėra. Prieš apyskaitą savo turinuoju kalboje išdėstė reikalą vieningo, sutartinio veikimo, tinkamo pareigų supratimo, gražaus tarpusavy sugyvenimo ir palaikymo savo sąjungos garbėn. Ragino visus būti vyrais tikra to žodžio prasme. Didžiausiais vyriškumo pažymiais yra susivaldymas, savęs ir kito gerbimas, riteriškas, mandagus, moters gerbimas ir kt. Kiekvienas „Lithuanijos“ narys turėtų visada prisiminti, kad jo sąjunga stovi lietuvių tautos avangarde. Sportas Brazilijoje yra labai aukštai statomas, dėl to „Lithuania“, reprezentuodama lietuvių sportą, drąsiai reprezentuoja ir Lietuvą. Į „Lithuaniją“ nuolat atkreiptas Lietuvos, brazilų ir lietuvių kolonijos Brazilijoje visuo menės dėmesis. Dėl to reikalinga nuolat siekti didesnių laimėjimų sporte ir drąsiai rūpintis savęs augėjimu. Nelaukime disciplinos iš šalies, bet patys įveskime discipliną į savo gyvenimą ir elkimės gražiai, pavyzdinčiai.

Iš pranešimo paaiškėjo, kad per metus nuveikta nemaža darbų, padaryta nemaža piniginė apyvarta, padėta išsilaityti Lietuvos Namams, kuriuose išsilaito lietuvių mokykla. Visa tai padaryta ne vienos valdybos, bet tik padedant visiems nariams.

Į naują valdybą išrinkta: J. Garška, St. Petnys, V. Degutis, B. Žiedas ir E. Pažėra. Kandidatais: V. Martu sevičius. Į revizijos komisiją: Jgnas Žiedas, K. Ambrozėvičius ir V. Pakalnis. Futbolo vedėju išrinktas A. Statkus, ping pong vedėju — A. Girėys, lengv. atlet. vedėju V. Pakalnis, sunk. atl. B. Žiedas, salės vedėju — Jgnas Žiedas, uamėninių sportininkų vedėju — S. Urbietis.

Atstovų į Liet. S-gos Braz. Valdybos posėdžius, išrinktas K. Ambrazėvičius.

Eeinamuose reikaluose aptartė nemaža opų klausimų. Naujai valdybai tenka palinkėti ištvėrėms ir paskėminio darbo.

E.

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS.

Bom Retiro „Lithuanijos“ skyriaus naujoji valdyba savo posėdy 8. m. sausio mėn. 7 d. pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. J. Garška, vicepirmininku B. Žiedas, sekr. V. Degutis, išd. E. Pažėra ir turto globėjas S. Petnys.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSIS SAVO GIMNĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVI“ 1936 METAMS.

St. Vancėvičius.

Tėvyne aplankius.

(tąsa)

Ilgai vaikščiojom po p. J. Vosylius ūkio gražius laukus ir šnekėdavom apie Lietuvos ir Brazilijos gyvenimą. Jam buvo įdomu apie Braziliją, man gi apie Lietuvą. Pagaliau sugrifome į namus. Ruošiaus važinoti atgal į Kauną. Reikėjo skubėti į stotį. P. Vosylius pažadėjo mane pavezinti iki Pilviškių stoties. Po valandėlis atsiveikinau su malonia p. P. Vosyliu šeima ir išvažiuovome į stotį. Vaziuodamas Brazilijos pažadėjau parašyti laiška, kada vaziuosiu per Pilviškius. P. J. Vosylius žadėjo ateiti į stotį.

Pilviškių apylinkės labai gražios. Negašėjas atsigėrėti graži žemkenčių ir vasarjauas derlium. Laukai visur lygūs. be aukštesnių kalvų ir kalnelių. Stotyje atsiveikinau su p. J. Vosylium. Reikėjo pusvalandį dar laukti traukinio. Stoty žmonių nedaug. Kelios moterys, panelės ir keletas žydėjų. Lietuvos žydėliai bene daugiausia važinėja traukiniais. Vieną žydėjų užkalbinau.

— Tameta į Kauną važiuoji?

— Taip, į Kauną. O tamsta?

— Aš irgi į Kauną. Įsikalbam su žydėliu. Žydėlis, pasirodo, turįs Pilviškuose krautuvg. Labai neteubo sužinoęs, kad aš iš Brazilijos. Tuojau apipylė mane klausimais. Aš gi daugiau norėjau iš jo išgirsti, negu jam atsakinėti. Klausiu, kaip eina Lietuvoje dabar žydėliams „glieftas“. Žydėlis vos neverkšildamas skundžiasi. Girdi, žydėliams Lietuvoje gyvenimas pasidarys nebeapkenčiamas. Esą visi jie apkrauti didžiausiais mokesčiais, didelė konkurencija darą jiems kooperatyvai, kurios valdžia proteguojanti, o žydėlius spaudžianti ir t. t. Visi žemės ūkio gaminiai atpigę, todėl žydėliai labai mažai uždirba, ir jiems esąs sun-

kiausias gyvenimas. Žinodamas, kad žydėliai, paprastai, visada skundžiasi ir niekad nesigiria, ne visai norėjau tikėti, nors pastarasis visai nuosirdžiai bandė mane įtikinti, kad tiesą kalbąs. Mums bekalbant atėjo ir traukinys. Visu keliu iki Kauno plepėjom su žydėliu. Kiti bendrakeleiviai, kurių ši kartą buvo, be manęs ir žydėlio, trys, tik klausėsi ir mažai kišosi į kalbą. Žydėlis pripasakojo visokių dalykų: blogų ir gerų.

VĖL KAUNE.

Atvykęs į Kauną užbėgau į DULR pastolėrauti dėl Dariaus ir Girėno dienos paminėjimo. Tai buvo liepos 17 d. ir Šaulių S-gos namų salėje turėjo būti susirinkimas, kur ir aš buvau pasidžėjęs skaityti paskaitą.

Į salę nenoromis truputį pavėlavau. Susirinkimą jau radai prasidėjusi. Salė buvo pilna žmonių. Matėsi labai daug studentų ir studentų. DULR pirmininkas p. R. Skipitas buvo jau pradėjęs pasakoti savo kelionės įspūdžius po Šiaurės Ameriką. P. Skipitio paskaita buvo tikrai nepaprastai įdomi. Jo gera, nuosirdžiū jumorizmu pavairinta kalba visiems klausytojams padarė malonus įspūdžius. P. Skipitis labai vaizdžiai ir gražiai papasakojo apie Amerikos lietuvius, jų gyvenimą, papročius ir kt. Daug idomių ir net juokingų kuriozų papasakojo. P. Skipitio kalba buo. o palydėta gausiu plojimu.

Po p. Skipitio kalbos ėjo mano paskaita. Buvau bene pirmas Kongreso atstovas, viešai pasirodęs kaunikiams. DULR Akademinio skyriaus, kuris šį paminėjimą suruošė, pirm. p. M. Ruseckui pranešus, kad kalbės Kongreso atstovas iš Brazilijos, pasipylė karšti plojimai ir ovacijos. Susirinku-

siejį sutiko ir palydėjo mano kalbą triukšmingais deimų plojimais. Dar trumpai pakalbėjo Akademinio sk. pirm. p. Ruseckas ir tuo Dariaus ir Girėno dienos paminėjimas Kėune baigtas. Plačiau tą dieną paminėjo visa Lietuvos spauda. Jokių iškilnių nebuvo daryta, nes iškilnės buvo atidėtos į Dariaus ir Girėno kūnų pernešimo dieną ir universiteto rūmų į tam tikslui pastatytą požemio koplyčią Kauno kapinėse.

Paminėjimui pasibaigus mane apsupo studentai. Vienas klausia ar aš esu gimęs Brazilijoje ar tik neseniai Brazilijoje gyvenęs. Lietuvos studentai yra tikrai nuosirdus vyrai. Apie tai įsitikinau ne tik tą vakarą, bet ir per visą laiką būdamas Kaune, kada su jais dažniau susidurdavau. Su keliais studentais išėjome dar pasivaikščioti po Laisvės Alėją. Paskui atsiveikine išisikrym.

Rytojau dieną skubinau važiuoti į tertiškę, kur jau žinojau, kad namiškiai senai laukia. Visą laiką dar tikėjau sutikti savo „colegas“ mok. Pažėrą ir mok. Nalivaiką, kurie, kaip aš tikėjau, turėjo Kaune būti apie liepos 18 d. Dar nuėjau į Kauno stotį, bet jų nesulaukęs apie 5 val. vakaro autobusu išdūmiau į Uteną — savo tėviškę.

AUTOBUSU Į KAIMĄ.

Autobusus pilnas žmonių. Vaziuojame liečianiu Lietuvos plentu — Kaunas — Zarasai. Oras šaltas. Man pasakoja, kad šmet visą laiką buvusi šalta vasara. Atvažiuavus į Lietuvą pradžioje aš maniau, kad tik man šalta, pripratusiam prie atogrąžų šilumos, bet vėliau įsitikinau, kad vasarą šitokijų šalta. Mums vaziuojant autobusu pamačiau keletą kelmiečių grįžtančių iš Kanno turaus su kaliniais. Liepos mėnesį su kaliniais! Ištrkųjų įdomu.

Autobusus lekia lygiu, kaip stalias plentu. Kauno — Utenos plentas dabar atrodo kaip naujas. Dabar Lie-

tuvos plentu važinėti tik vienas malonumas. Pieš keletą metų, pamenu, šis plentas visai kitaip atrodė. Autobusu vaziuojant kartais reikėdavo gerai dantis sukasti, kad bekratant liežuviu nenukąstum.

Autobusai atrodo gražiai, patogios sėdynės, pavyzdinga švara. Šalta manęs sėdi pagyvenęs vyras. Pradedam kalbėti apie plentą, autobusus ir kitką.

— Dabar ne tik plentai, bet ir visi Lietuvos keliai žymiai geresni ir geriau tvarkomi, kaip buvo prieš kelis metus, — pasakoja man mano bendrakeleivis. — Visoje Lietuvoje pravaista daug naujų vieškelių. Senieji keliai ir vieškeliai gerai sutvarkyti. Blogų kelių Lietuvoje Tamsta nedaug rasi.

Vėliau ir aš pats įsitikinau, kad šis žmogus tiesą pasakojo. Autobusų susiekimas dabar irgi gerai sutvarkytas. Valdžios nustatyti tvarkaraščiai, tarifas, sustojimo vietos ir kt. Autobusų bendrovės yra labai griežtoje valdžios kontrolėje. Nėra šiandien tarp autobusų bendrovių konkurencijos. Nieks neturi teisės imti nei pigiau nei braužiau kaip valdžios nustatyta.

TĖVIŠKĖJ — AUKŠTAITIJOS KAIMĖ.

Po keturių valandų kelio laimėnai pasiekiau savo tėviškę. Buvo jau visiškai sutemę. Mano namiškiai manęs ilgai laukė. Sutiko mane namiškiai ir būrelis draugų bei pažistamų. Rodos, net lengviau atsikvėpiu, po kelerių metų patekęs pas svanuosius. Koks džiaugsmas ir malonumas vėl susitikti su savaisiais.

Džiaugiamasi turėsiąs progos iek tėtiškę pailsėti, nes per visą laiką būdamas kaune turėjau nemažai visokių reikalų ir darbo. Jaučiausi gerokai pavargęs, nes dar ir po kelionės neturėjau laiko geriau pailsėti.

(b. d.)

BUTANTAN

São Paulo Soroterapijos Institutas.

Pirmasis seroterapijos Institutas Brazilijoje buvo įsteigtas 1899 metais São Paulo mieste ir pavadintas „Butantan“, kas indėnų kalboje reiškia „vieta smarkaus vėjo“. Tuo metu Santos mieste siuntė baisus gyvulių maras ir valdžia, neturėdama iš kur gauti serumo, įsteigė Seroterapijos Institutą „Butantan“, kuriame pradėta gaminti įvairiausi serumai.

Instituto vedėju buvo paskirtas Dr. Vital Brasil, kuris vedė institutą iki 1918 m. Jam vadovaujant institutas smarkiai išsivystė ir šiandien yra žinomas visam pasauliui kaip rimta mokslo įstaiga.

Dr. Vital Brasil yra kilęs iš Campanha miesto, Minas Gerais estado. Medicinos fakultetą baigė ir daktarata įsigijo Rio de Janeiro universitete. Šis žymus Brazilijos mokslo vyras daugiausia pasidarbovo „Butantan“ institute įsteigime ir jo išplėtime. Dabar Dr. Vital Brasil yra kito instituto, kuris pavadintas jo paties vardu, direktorium Niaceroy mieste. Dr. Vital Brasil yra laikomas ne tik instituto įsteigėju, bet ir didžiausiu tyrinėtoju bei moksliškai soroterapijos srityje. Jis parašė daugybę vertingų, moksliškų veikalų. Dr. V. Brasil pašventė visą savo gyvenimą ir visą savo energiją įvairiems moksliškams tyrinėjimams, kad pagamintų serumus kovai su užkrečiamomis ligomis ir gyvačių nuodais. Daugiausia laiko Dr. V. Brasil pašventė Pietų Amerikos gyvačių ir jų nuodų tyrinėjimui, kad pagamintų serumą nuo gyvačių įkandimo.

Dr. V. Brasil savo tyrimais rodė, kad serumas Calmette, pagamintas iš Indijos gyvačių nuodu, nedavė teigiamų rezultatų Brazilijoje, nes Pietų Amerikos gyvačių nuodai yra visai skirtingi nuo Indijos gyvačių nuodu. Iš čia ir kilo reikalas įsteigti vietinį gyvatina, kur būtų išaušami gyvačių nuodai serumui gaminti. Institutas intensyviai pradėjo savo darbą. Butantano institutas tačiau nebuvo paverstas į fabrika, gaminti serumą. Buvo stengiamasi iš jo padaryti rimtą mokslo įstaiga. Ypatinai buvo daug dėmesio kreipiama į mikrobiologijos ir serologijos sritis. Dabar Butantanas turi šiuos skyrius: fiziologijos, nuodų ir serumo dozavimo, skiepijimų ir serumų, maro ir džiuvos, biologinės diagnostikos, mikrobiologijos ir operoterapijos skyriai. Ofiologijos skyriuje gaminami serumai nuo gyvačių įkandimo. Serumas gaminamas iš arklų kraujo, imunizuoto gyvačių nuodais. Institutas sunaudoja labai daug gyvačių nuodų. Todėl varoma nuolatine propaganda gaudyti gyvates ir siūsti jas gyvas institutui. Institutas suneia visiems, kas tik prašo, dėžes ir kilpas gyvačių gaudymui bei instrukcijas gyvačių persiuntimui institutui.

Butantano institutas deda pastangas įsteigti visuose Brazilijos estaduose propagandos punktus, kad sugaudyti daugiau gyvačių, išplatinti daugiau serumo nuo gyvačių įkandimo ir tuo pasaugoti gyventojus nuo gyvačių įkandimo pavojau. Propagandos dėka institutas turi apie 200 gyvačių gaudytojų,

kurie kas met sugauna ir prisidėna institutui per 10000 nuodingųjų ir per 15000 nenuodingųjų gyvačių. Už gyvates institutas moka atlyginima. Pasvędžiui, už kiekvieną sugautą ir prisidėna barškūgą — 4\$000, už kitos rūšies kiekvieną nuodingą gyvatę po 2\$000 ir už nenuodingas gyvates mokama po 500 reišių už kiekvieną. Taip pat atlyginama ir vaistais (serumu) nuo gyvačių įkandimo. Sugautos gyvates laikomos dviejose skyriuose — nuodingųjų ir nenuodingųjų. Nuodingųjų gyvačių skyrius yra prieš pat institutą, užima 500 kv. metrų, plotą, apsupta vieno metro platumo grioviu, vandens pripildytu. Iš vidaus siena turi 1,5 aukščio. Siena yra cementinė ir stati, kad gyvatės negalėtų išlpti. Nenuodingųjų gyvačių skyrius apsuptas aukšta cementine tvora, bet nėra aplinkui griovio ir viduje prisidėna įvairių medžių bei augalų. Nenuodingos gyvates dažnai mėsta įsirioglinti į medžius ir šyldytis prieš saulę.

Serumas prieš gyvačių nuodus gaminamas šitokiū būdu: Kas 15 dienų išspaudžiami iš gyvačių ir įleidžiami po oda arkliams, kurie specialiai tam tikslui laikomi institute. Pradedama nuo pusės miligramo. Toliau dozė didinama kas 5—6 dienas, ligi 500 — 600 miligramų gyvačių nuodu. Po šito procedo, kuris tęsiasi, paprastai, ligi 6 mėnesių ir vadinamas imunizavimu (imunização). Jau gaunas arklų kraujas, turįs įspytbę naikinti gyvačių nuodus, iš šio arklų kraujo ir gaminami vaistai prieš gyvačių įkandimą.

Iš arklų kraujas imamas atidarant kraujo gyslą ir kiekvieną kartą ištraukima apie 4—5 litorius kraujo. Štame kraujuje randasi geltonos spalvos skysimas, kuris ir vadinasi seru-

mas. Kadangi serumas nepagaminaamas cheminiu būdu, tai kad sužinoti jo veikimą, daromi bandymai su triušiais ir karveliais, ir, po to, gautas serumas leidžiamas vartoti.

Gydant nuo gyvačių įkandimo visada reikalingas specialus tos rūšies serumas, nuo kurios rūšies gyvates įkandimo gydoma. Serumas pagamintas iš vienos rūšies neturi įspytybės sunaikinti kitos rūšies gyvatės nuodu, todėl Butantan institutas gamina daugybę rūšių. Instituto yra iširta, kad tik serumas turi geriausias įspytbes gydyti nuo gyvačių nuodu. Visi kiti vaistai ir žolės skaitomi be vertės. Nuodingai gyvatei įkandus tuoja turi būti įleistas serumas. Kuo greičiau po įkandimo serumas bus įleidžiamas, tuo geresni rezultatai. Serumas gyvačių nuodus visiškai sunaikina, maždaug, per 12 valandų. Nuo barškūolių gyvačių įkandimo serumo įleidimas reikalingas pakartoti. Šios rūšies gyvačių nuodai labai stiprūs ir pavojingi net gyvybei.

Dr. Vital Brasil apskaičiavimu, kasmet Brazilijoje būna apie 20000 gyvačių įkandimų (žmonėms), iš kurių 4000 su viršum mirtingu.

Dabartinis Butantan instituto direktorium yra Dr. Afranio do Amaral. Butantan institutą aplanko daugybė žmonių, ypatinai svetimėšų, atvykusių į S. Paulo. Butantan institutas randasi netoli Pinheiros priemėsio. Ten kiekvieną sekmadienį ir šventę, kada būna gražus oras, suvažiuoja daugybė žmonių. Įėjimas į Butantan institutą veltui. Jame galima pamatyti įvairiausių rūšių nuodingų ir nenuodingų gyvačių. Serumas nuo gyvačių įkandimų parduodamas visose vaistinėse.

Kap buvo sušauktas Vilniaus Seimas.

Gruožio mėn. 4 d., sušaukto lygiai 30 metų, kaip buvo sušauktas lietuvių susirinkimas Vilniuje, vėliau pavadintas Didžiojo Vilniaus Seimu. Šis Seimas neatsirado savaime. Tai vaisiai ilgų metų darbo ir kovos su imperalistine caro valdžia.

„AUŠRA“, „VARPAS“, „TĖVYNĖS SARGAS“, „DARBININKŲ BALSAS“ ir visa eilė kitų knygų bei brošiūrų paruošė būsimam seimui dirva. O ši kova labai sunki. Ne vienas mūsų tautietis buvo ištremtas į tolimąjį Sibirą ir mirė jo įstaigose.

Rusų žandarų apskaičiavimu, nuo 1881 m. iki 1902 m. iš lietuvių buvo konfiskuota apie 180.000 knygų. Tik 1904 m. Lietuva atsiduso kiek laisviau, kada buvo leista spausdinti lietuviškas knygas. 1905 metų subrudžius Rusijoje ir Lietuvoje padarė įtakos į pavergtųjų tautų gyventojus. Daugelyje Lietuvos bažnytkaimių ir miestelių prasidėjo mitingai, demonstracijos, potekiški dvarų streikai, vieši susirinkimai ir t. t. Per šiuos mitingus pasigirsta Lietuvos autoriteto reikalavimai ir seimo šaukimas Vilniuje.

Rudenį padėtis kiek prailgo. Caro valdžia, bijodama didesnių įvykių, siūnė ir Lietuvą didesnius kariuomenės būrlus. Tačiau drąsūs lietuvių vadai nenusimta. Lapkričio mėn. „VILNIAUS ZINIŲ“ redakcijai susirenka apie 20 asmenų, kurie nutarė neatidėliojant šaukti lietuvių susirinkimą Vilniuje, kuris turėtų aptarti svarbiausius lietuvių tautos reikalus. Tuo reikalu atsiskaitomą pasirašo J. Basanavičius ir J. Kriaučiūnas. Tiesa, tuometinis faktinis „VILNIAUS ZINIŲ“ redaktorius J. Kriaučiūnas su daktaru Basanavičiumi ir kitais jau buvo taręsi Vilniaus Seimo sušaukimo reikalą. Tačiau buvo daug tokių žmonių, kurie netikėjo, kad tokiais neramiais laikais galėtų važiuoti kas į Vilnių. O pagaliau reikėjo gauti leidimus šitam susirinkimui.

J. Kriaučiūnas iškėlė sumanymą Seimo išvakarėse suruošti vakarą, kuriame tarėjo dalyvauti atvykusieji į Seimą, atseit, tame vakare atvykusieji į Vilnių mūsų tautietiai turėjo susipažinti. Nė viena iš Vilniuj esančių lietuvių organizacijų nesutiko savo riziką ruošti tokį vakarą, bijodama turėti nuostolių. Tada J. Kriaučiūnas pasiūlė Vilniaus kanklių draugijai 100 rublių to vakaro rengimui. Kanklių draugijos pirmininkas Zemkalnis, turėdamas 100 rublių, buvo užtikrintas, kad didelių nuostolių nebus, o be to, ir būsimuosius nuostolius buvo pažadėjęs užmokėti J. Kriaučiūnas. Gruodžio mėn. 1-2 d. į Vilnių pradėjo plaukti daugybė svečių į būsiantį Seimą. Mūsų senoji sostinė, ankščiau turėjusi žydiškai — rusišką veidą, žymiai pasikeitė. Gatvės tik ir buvo girdima lietuvių kalba. Geležinkelio stotyje, viščiūose, restoranuose buvo matyti minios kaimiečių, atvykusių iš tolimųjų Vilniaus, Suvalkijos ir Kauno apylinkių. Atvykusieji pasakojo, kad daug dalyvių negalėjo atvykti iš Namiesto, Šikių ir Jurbarko, nes kaip tik gruodžio mėn. 2-3 d. Nemune pasirodė uritas ir susstojo plaukų garlaiviai.

Tarpe atvykusiųjų buvo įvairaus luomo žmonių. Daugiausia, žino ma, buvo ūkininkų, nemažas skaičių darbininkų, inteligentų, kunigų, advokatų, inžinierių ir net rusų armijos karininkų. Sekmadienį gruodžio mėn. 3 d. įvyko lauktasis vakaras. Į jį suplaukė daugybė žmonių. Tačiau ne visi galėjo įeiti, nes vėliau buvo apskaičiuota, kad

į Vilniaus Seimą buvo suvažiavę apie 2000 dalyvių. Vakaras pavyko labai gerai. Čia atvykusieji į Seimą atstovai susipažino ir pasikeitė savo nuomonėmis. Žodžiu, šis vakaras lyg ir suartino visų luomų lietuvių, kurie atvyko spręsti aktualiausių tautos reikalų.

Šis vakaras Vilniaus „Kanklių“ draugijai davė apie 300 rublių pelno. Tai buvo gana graži suma tai draugijai. Duotuosius pinigų rengimui Zemkalnis J. Kriaučiūnui gražino. Sekančią dieną t. y. gruodžio 4 d. Vilniaus miesto salėje prie Aušros vartų, buvo, atidarytas tas didysis susirinkimas. Įėjimo kortelių buvo išduota 1800. Bet įėjo daugiau, nes kai kurie buvo įleisti be kortelių. Vilniaus Didysis Seimas buvo šaukiamas valdžios neatsižvelgiant ir jai nepranešus. Mat, Vilniaus generalgubernatorius Freze buvo išmintingas žmogus. Jis žinojo apie šaukiamąjį seimą, bet jo paruošiamajam darbui nekludė. Seimas savo pirmininku išrinko dr. J. Basanavičių. Seimas dirbo dvi dienas — gruodžio 4 ir 5 d., ir kas dien posėdžiavo po du kartus. Kaip žinoma, Vilniaus Seimas nutarė: reikalauti Lietuvai autonomijos su seimu Vilniuje ir visą eilę kitų reikalavimų kurie buvo paskebtai Vilniaus Seimo priimtose rezoliucijose.

Išsiskyrus Vilniaus Seimo dalyviams, Lietuvos senoji sostinė virti lietuviškesnis miestas. Iki tol nieko nebūdavo matyti Lietuvos vaistybės ženklo — Vyties, o po Seimo išsiskirstymo daugelyje knygynų vitrinose buvo pardavinėjamas spausdintas Lietuvos Vaistybės herbas.

Taiči, Didysis Vilniaus Seimas lyg praskynė kelius toimesnet kovai su caro valdžia. Nemažas skaičius Didž. Vilniaus Seimo dalyvių jau nukeliavo smūžinastin, tačiau jų darbai yra nemirtingi.

Pranešimai

Į Lietuvos Konsulatą nuolat krepšiai piliečiai prašydami įvairios pagėbos, liudyjimų, pasąžų, etc., bet labai retai kada turi asmens įrodymo dokumentus, ypač pasus. Taisiais retais atsitikimais kada juos turi, jų galiojimo terminas esti pasibaigęs prieš kelius metus. Pamatę pasus, — nesirūpina išgauti naujus. Ir tik tada susirūpina sutvarkyti savo dokumentus, kada ištinka koks svarbus ir skubus reikalas, bet paprastai tada jau esti vėlu ta pačią dieną išgauti naują pasą ar sutvarkyti senąjį.

Atsižvelgiant į tai ir į pačių piliečių patogumą, Konsulatas prašo visus iš kalno sutvarkyti savo dokumentus ir ateinant į Konsulatą pašalpos, pasąžo ar kitu kokiu reikalu visados turėti su savim užsienio pasą.

Liet. Konsulatas S. Paulo.

ŠAUKIAMAS VILTIEČIU SUSIRINKIMAS.

Šį sekmadienį, sausio 12 d. lygiai 3 val. p. p. Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92 šaukiamas „Vilties“ S-gos Bom Retiro skyriaus visuotinis narių susirinkimas. Bus svarstomi labai svarbūs organizaciniai reikalai, to-

del visi nariai prašomi būtina dalyvauti.

Valdyba.

UZRAŠYNĖKIT VAIKUČIUS Į LIETUVIŲ MOKYKLAS.

Šiuo pranešama Vila Anastacio ir apylinkės tėvams lietuviams, kad į Dr. Jono Basanavičiaus vardu lietuvių pradžios mokyklą užrašyti vaikučius galima nuo 15 dienos sausio mėn. visomis dienomis. Mokslas šioje mokykloje prasideda nuo 1 d. vasario mėnesio. iki to laiko tik ir bus priimami mokiniai.

Prašoma Gerb. Tėvelius nesiveluoti, nes šioje, vieno komplekto mokykloje vietų skaičius labai apribotas.

Mokyklos Vedėjas.

PRAŠOME GRAŽINTI KNYGAS.

Prašome gerb. skaitytojus, kaip suaugusius taip ir vaikučius, paėmusius iš Dr. Jono Basanavičiaus Lietuvių mokyklos knygyno skaityti nerūpintis į kitus apdarus knygas bei žurnalus, iki 15 d. sausio mėn. gražinti, nes norima atostogų metu jas įrišti.

Įrištošios knygos duodamos visiems skaityti sena tvarka ir keičiamos visomis dienomis.

Ta pat proga, prašome Joną Zazirską iš Moocos, Joanną Melenienį iš V. Leopoldinos ir Adomą Kietį paėmusius jau labai senai skaityti knygas ir negražinčius, pastarasis gražinti arba už jas atsiųginti pinigais bei kitomis knygomis.

Mokytojas.

DĖMESIO!

Šį sekmadienį sausio 12 dieną 1 val. p. p. Vytauto Didžiojo mokykloje renkasi visi Sporto S-gos «Lithuania» Vila Zelinis ir Vila Belos skyr. žaidėjai sudarymui I-os ir II-os kom. sąstato, o vėliau bus pirmoji treniruotė su Bom Retiro skyriaus žaidėjais.

Sp. Vedėjas.

VILA BELOS VILTIEČIU ZINIAI.

Šiuo pranešama „Vilties“ S-gos Vila Belos skyriaus nariams, kad š. m. sausio 12 d. 3 val. p. p. Vytauto Didžiojo liet. mokykloje įvyksta metinis skyriaus narių susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba ir svarstomi kiti svarbūs klausimai. Narių dalyvavimas būtinas kviečiame ir švečius.

Valdyba.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS.

Šį šeštadienį, sausio 11 d., 8 val. vak. L. Namuose, rua Bandeirantes 92 šaukiamas S. Paulo Lietuvių Klubo visuotinas narių susirinkimas. Bus renkami klubo vykdomieji organai ir svarstomi kiti svarbūs klausimai. Kviečiami visi nariai ir prijauciantieji.

Klubo Valdyba.

LIETUVOS KONSULATAS S. PAULO

paieško Anną Kudrišovą (Oną Kudrešę vaite).

Oną Vaitkevičiūtę — Valasevičienę, palikimo reikalui.

Bronių Baltrimavičių.

PARDUODAMAS

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Geroj vietoj, Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo. Didelė lietuvių klientūra.

Krolptis pas

POVILĄ RAMANAUSKĄ

Jaunime, Naujiena!

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius rengia linksmus ŠOKIU

VAKARUS

Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92 š. m. sausio 5, 12, 19, 26 d. (sekmadeniais) nuo 7 iki 12 val. nakt. Jaunimui proga gražiai praleisti laiką ir pasilinksinti!

GRIEŽIA «LITHUANIJOS», DŽAZ — BANDAS.

BAR--

RUSSO

RUA VICTORIA, 578

Vienintelis Rusu Baras S. Paulo mieste

Visomis dienomis, dalyvaujant geriausioms rusų kolonijos meno pajėgoms, dainos, baletas, balalikių orkestras ir kt.

Kiekvieną vakarą nuo 8 val. iki 1 val. nakties.

Pasilinksminimo vieta lietuvių ir rusų kolonijai.

Brangus skaitytojai.

Per išitus metus „LIETUVIS“ lankė tamtos namus, kas savaitę teikdams daugybę žinių iš Tėvynės — Lietuvos, viso pasaulio, iš vietos. Jame tamsta rasdavai daug įdomių ir naudingų straipsnių apysakų, eilėraščių.

„LIETUVIS“ buvo tamtos geriausias draugas, patarėjas ir prietelius. Jis nori ir toliau juo būti. „LIETUVIS“ neapvils tamtos ir toliau. Jis tikisi, kad ir tamsta, malonūs skaitytojai, jo neapvils! Taigi, nieko nelaukdams siųsk „Lietuvio“ prenumeratą 1936 metams.

Ateinančiais metais „Lietuvis“ bus daug įdomesnis ir įvairnesnis, nes jis turės daug naujų bendradarbių korespondentų bei talkininkų.

1936 met. „Lietuvj“ skaitys visi!

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėje Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėje S. Annoj.
- 6) Citavičiaus krautuvėje V. Zeli noje.
- 7) Kirilausko krautuvėje, Vila Anastacioje, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ redakcijoj visomis dienomis.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

VILLA ZELINA.

ZEMĖS SKLYPAI BE NUOŠIMČIU ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI po 30\$000 mlr. mėnesiui. Duodama išsimokėjimui ir statybos medžiaga. Už grynus pinigus žemė su didele nuolaida. Taip pat už grynus pinigus parduodami jau pastatyti ir gerai įrengti namai.

Tikrų žinių gauti galima kreiptis visumis dienomis vietoj — Kontoroj Avenida Zelina, 33.

Karlos Korkiško.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Efigenia) Tel. 4-0316

Ligonis priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

Gydytojas Dr. F. Romeiro

RUA LIBERÓ BADARÓ Nr. 41, 2 andar.

Įakstų, vidurių, veneros ir moterų ligų specialistas su ilgamete praktika Brazilijoj ir užsieniuose. Gerai įrengtas kabinetas. Dr. F. Romeiro pasiūlė pasitarnauti Brazilijos lietuvių kolonijai. Lietuviams daro nepaprastai didelę nuolaidą už apžiūrėjimą ir gydymą. Neturtingiems lietuviams veltui. Norint pasinaudoti apžiūrėjimu ir gydymu veltui, reikalinga gauti raštelį pas Liet. S-gos Brazilijoj reikalų vedėją, rua Bandeirantes, 92.

„Lietuvio“ prenumera ta papiginta!

1936 metams „Lietuvis“ į Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milneisų (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Į Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubinkit užsakyti „Lietuvj“ savo giminėms bei draugams į Lietuvą, Argentiną, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)

Tel. 4-5574 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parselena, arba si-darbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta diena ir nakti. —

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

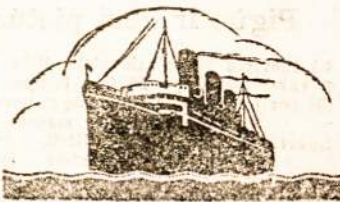
Laivų išėjimas į Europą
Jos. Charlotte 11. 2. 36.
Pionier 25. 2. 36.
Astrida 13. 2. 36.

Klinos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Baltijos santarvės konferencija pasibaigė.

Gruodžio 10—11 d. Rygoj įvyko eilinė trijų Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — užsienių reikalų ministerių konferencija. Lietuvos delegacijai vadovavo užsienių reikalų ministeris Lozoraitis, Estijos delegacijai — užs. reik. ministeris Seljama, o Latvijai atstovavo ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris Ulmanis. Konferencijos darbai praėjo pakiliausia nuotaika. Pasakytose kalbose nurodyti Baltijos santarvės tikslai: saugoti ir ginti Baltijos valstybių nepriklausomybę, vaduojantis Tautų Sąjungos paktu. Toliau visų trijų valstybių atstovų buvo pabrėžta, kad Baltijos santarvė nuolat stiprėja ir bendradarbiavimas eina vis glaudyn. Šiai konferencijai teikiama ypatingos reikšmės, atsivėlgiant į dabartinę Europos politinę būklę ir italų abisiniečių karą.

Konferencija buvo labai susidomėję Vokietija ir Lenkija.

Konferencijai pasibaigus, buvo paskelbtas pranešimas apie konferencijos darbus. Tame pranešime pareiškiam, kad Baltijos santarvės valstybės yra vienodų pažiūrų į šių dienų tarptautinę politinę būklę. Baltijos valstybės pasitiki Tautų Sąjunga ir viada laikysis jos paktu nuostatų. Konferencija toliau pareiškė pagėdavimą, kad Baltijos santarvė būtų atstovaujama T. S.-gos taryboje.

Balgiat nurodoma, kad netrukus turės būti suaukta trijų valstybių ekonominė konferencija, o taip pat bus rūpinamasi kai kurių sričių įstatymdarystę suvienodinti. Iš paskelbto komunikato matyti, kad ši konferencija buvo vaisinga.

Kita eilinė Baltijos santarvės konferencija įvyks Taline 1936 m gegužės mėn.

Sovietų atstovybė Montevideo Luvsi komunistinės propagandos centru.

Vietos spauda plačiai rašo apie Urugvajaus diplomatinį santykių nutraukimą su Sovietų Rusija. Patirta, kad Sovietų atstovybė Montevideo buvusi visokios komunistinės propagandos centru visoje Pietų Amerikoje. Iš ten buvo duodamos direktyvos ir finansinė perama komunistų perversmui Brazilijoj. Atstovybė finansuodavo įvairius komunistų agentus, skleisdavo komunistinę literatūrą ir duodavo savo agentams nurodymus, kur ir kaip jie turi veikti. Viso to akivaizdoje, Brazilijos vyriausybė prašant, Urugvajaus vyriausybė nutraukė diplomatinis santykius su Sovietais ir pareikalavo, kad Sovietų atstovas Mankin apleistų Urugvajų.

Dideli potvyniai Prancūzijoje.

Iš Paryžiaus pranešama, kad Prancūzijoje potvyniai padarė milžiniškų materialiu nuostolių. Daugelyje vietų nutrauktas susisiekimas, sugadinti geležinkeliai. Vanduo išardė daug tiltų ir užliejo plačiausias apylinkes. Esą, net seniausi žmonės neatmena tokių didelių potvynių Prancūzijoje.

Abisiniečiai atsėmė Tembem teritoriją.

Iš Adis Abeba pranešama, kad abisiniečių kariuomenės dalys vėl užėmė visą Tembem teritoriją ir Macalle vakarų apylinkes. Italai pasitraukė, palikdami nemažai ginklų ir amunicijos.

Naujausios žinios praneša, kad visoje Abisinijoje smarkiai lyja. Spėjama, kad karo operacijos dėl lietaus laikinai bus nutrauktos.

Italai ragina Abisinijos gyventojus sukilimui.

Italų orlaiviai įvairiose Abisinijos vietose išmetė atsisaukimus, kuriuose ragina abisiniečius sukilimui prieš centralinę valdžią.

ATENTATAS PRIEŠ ŽYDUS VILNIUJE.

Sausio 8 dieną Vilniuje nežinomi piktadarai susprogdino vieno žydo sankrovą. Sprogimas buvo milžiniškas. Sužeisti trys asmenys. Policija piktadarių stropiai ieško.

Paskutiniu laiku ir Lenkijoje prasidėjo smarkus veikimas prieš žydus. Ypatingai prieš žydus nusistatę dauguma Lenkijos studentų ir moksleivių.

SMARKIAI SUMUŠĖ KOMUNISTUS.

Paskutiniu laiku, pasinaudodami neramumais, Kintoj sukilo prieš centralinę valdžią komunistai. Naujausios žinios praneša, kad valdžios kariuomenės dalys visiskai sumušė komunistus. Per ginkluotus susirėmimus žuvo apie 500 kiniečių komunistų. Apie 300 komunistų suimta.

— Vokietijoje Tribunalas pasmerkė mirti tūlą vokiečių Franc Suess, kuris buvo apkaltintas išdavimu. Sausio 7 dieną mirties bausmė įvykdyta. Suessui nukirsta galva.

— Iš Adis Abeba pranešama, kad italų karo lėktuvai naikurose vietose pavartojo nuodingas dujas. Abisinija vėl skundžiasi Tautų Sąjungai prieš italų barbarizmą.

Pranešimas.

Šiuo pranešama, visiems asmenims, kurie naudojosi Dr. J. Basanavičiaus vardu lietuvių pradžios mokyklos pašto dėžutė Nr. 2157, kad mokiniių tųjų visuotino susirinkimo nutari nu 1935 m. lapkričio mėn. 23 d. mokykla daugiau pašto dėžutės nesinaudos. Todėl prašoma visus abonentus savo korespondenciją perrašyti kitu adresu.

Dabar mokykloje yra laiška: K. Janulevičiui, Pr. Tuskeniui ir J. Kasparavičiui, kuriuos prašoma atsiimti.

Mokyklos vedėjas.

Dėmesio

FELČERIS I. GARLO

Trumpiausiu laiku pagydau užkrečiamas (lyties) odos ir kitas ligas. Apžiūrėjimas ir adatos veltui. Priimu visomis dienomis bile kokią valandą.

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.

Bonde nuo Largo da Sè N. 32.

Autobusas nuo seno turgaus.

Pranešama visiems gerb. mūsų skaitytojams, kurie yra atsilikę už prenumeratą, kad nuo sausio 15 dienos laikraščio siuntinėjimą sustabdysime, jei nebus su Administracija atsiskaityta arba susistarta fožiu bei raštu dėl tolimesnio laikraščio siuntinėjimo. Taigi, prašo me visus Gerb. Skaitytojus pasieku binti atsilyginti už prenumeratą.

—Lietuvio— Administracija.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

BRAZILIJOS SPAUDA SMERKIA KOMUNIZMĄ.

Po nepavykusio komunistinio per versmo Brazilijoj, vietos spauda plačiai rašo apie komunizmą ir jį griežtai smerkia. Laikraščiai plačiai aprašinėja darbininkų skurdą ir vargą Sovietų Rusijoj, kur darbininkas ne tik jokius laisvės, bet ir duonos neturi. Sovietų Rusijoj komunizmo, tokio, kokį komunistų agentai stengiasi atvaizduoti užsieny suklaidintiems darbininkams, senai nebėra. Sovietuose viešpatauja žiauriausia diktatura ir darbininkų priešpauoda. Darbininkas valstybės naudai išnaudojamas iki aukščiausio laipsnio. Sovietų Rusija yra beveik vienintelė pasauly šalis, kur nėra mažiausios laisvės, kur viešpatauja didžiausias skurdas ir darbo žmonių išnaudojimas.

SMULKMENOS APIE RUOŠTĄJ KOMUNISTU PERVERSMA.

Betardant suimtuosius komunistinio perversmo kaltininkus, paaiškėjo daug įdomių smulkmenų, kurias aprašinėja vietos laikraščiai. Susėkta, kad perversmas Brazilijoj buvo ruošiamas Maskvos «Kominterno» įsakymu ir nurodymais per Sovietų atstovybę Urugvajuj.

VIS DAR IEŠKO ŽIBALO ŠALTINIŲ BRAZILIJOS.

Brazilijoj yra suorganizuota bendrovė žibalo šaltiniams ieškoti ir eksploatuoti Brazilijoj. Iki šiol dar niekur žibalo šaltinių nepavyko surasti, tačiau bendrovė nenustojia vilties tokius šaltinius surasti. Tyrinėjimai daromi net kelinuose estaduose, bet kol kas be rezultato. Nekurie žinova tvirtina, kad Brazilijoj tikrai esą žibalo, tik dar nesurandama kuriose vietose.

BRANGSTA MAISTO PRODUKTAI.

Beveik visoje Brazilijoje ir vėl pradėjo kilti kaikiurių maisto produktų kainos. Ypatingai kainos kyla didesniuose miestuose, kaip São Paulo, Rio de Janeiro ir kitur. Paskutiniu laiku pabrango duona, daržovės, sviestas ir kiti produktai.

PAKELIAMI MOKESNIAI.

Po Naujų Metų paskelbta keletas įstatymų, kuriais pakeliami įvairūs valdžios ir savivaldybių mokesniai. Dėl mokesnių pakėlimo labai nusiskundžia prekybininkai ir pramoninkai. Sąrašų su mokesnių pakėlimu ir maisto produktų pabrangimu, pradėjo kilti ir kaikiurių pramonės gaminių kainos.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiška:

S. Avlasevičiutei, V. Banaičiui, J. Budziui, L. Barauskui, A. Baubiniui, J. Bukauskui, V. Daukšui, J. Dymšai, S. Čiurkinui, P. Jasiūnui, V. Liubiškiui, J. Matulioniui, A. Petkui, J. Pukeniui, F. Peleckui, A. Plečkaitytei, J. Stankūnui, K. Šimkevičiui, S. Suobliui, E. Šmitui, J. Sakalauskui, M. Vosyliui, J. Vingriui S. Vasiliauskui.

PASTABA: Laiškų emėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutes — moka už laiška 200 reisų.

Administracija.

Grandiozinis Viešas Vakarass!!!

ŠEŠTADIENĮ, SAUSIO 25 DIENĄ

LEGA LOMBARDA SALĖJE, LARGO S. PAULO, 18 (netoli nuo Largo da Sè). Bus vaidinama nepaprastai įdomi 3 veiksnių drama

«LIETUVIAI PABUSKITE!»

Pirmą kartą S. Pauly Tamsta pamatysi tokį gražų veikalą. Nepraleiskite progos! Vėliau šokiai iki 4 val. ryto didžiausioje ir geriausioje S. Paulo šokių salėje. LEGA LOMBARDA salę žino visi lietuviai.

Pradžia 9 val. vak. Nesivėluokite!

Grieš lietuvių džas-bandas.

Pakvietimai gaunami: «Lietuvio» Redakcijoj, visose lietuvių mokyklose ir pas Mokos sportininkus, rua Lithuania, 13.

Vakaro pelnas skiriamas a. a. V. Atkočiaiui raštams išleisti. Tad visi į VAKARĄ!

Pigūs ir geri pietūs bei vakarienė

tik Lietuvių Namų valgykloje RUA BANDEIRANTES, 92. Pietūs ir vakarienė tik po 1\$700. Priimami ir mėnesiniai pensjonistai (be buto). Pietūs ir vakarienę norintieji gali užsisakyti ir į namus. Neuzmirškite! Geras maistas ir malonus patarnavimas tik Lietuvių Namų valgykloje. Užsėkite ir įstikiasite. Pietūs nuo 10½ ligi 1½ val. Vakarienė nuo 6 ligi 8 val. vakaro.